

Digipööre 2.0

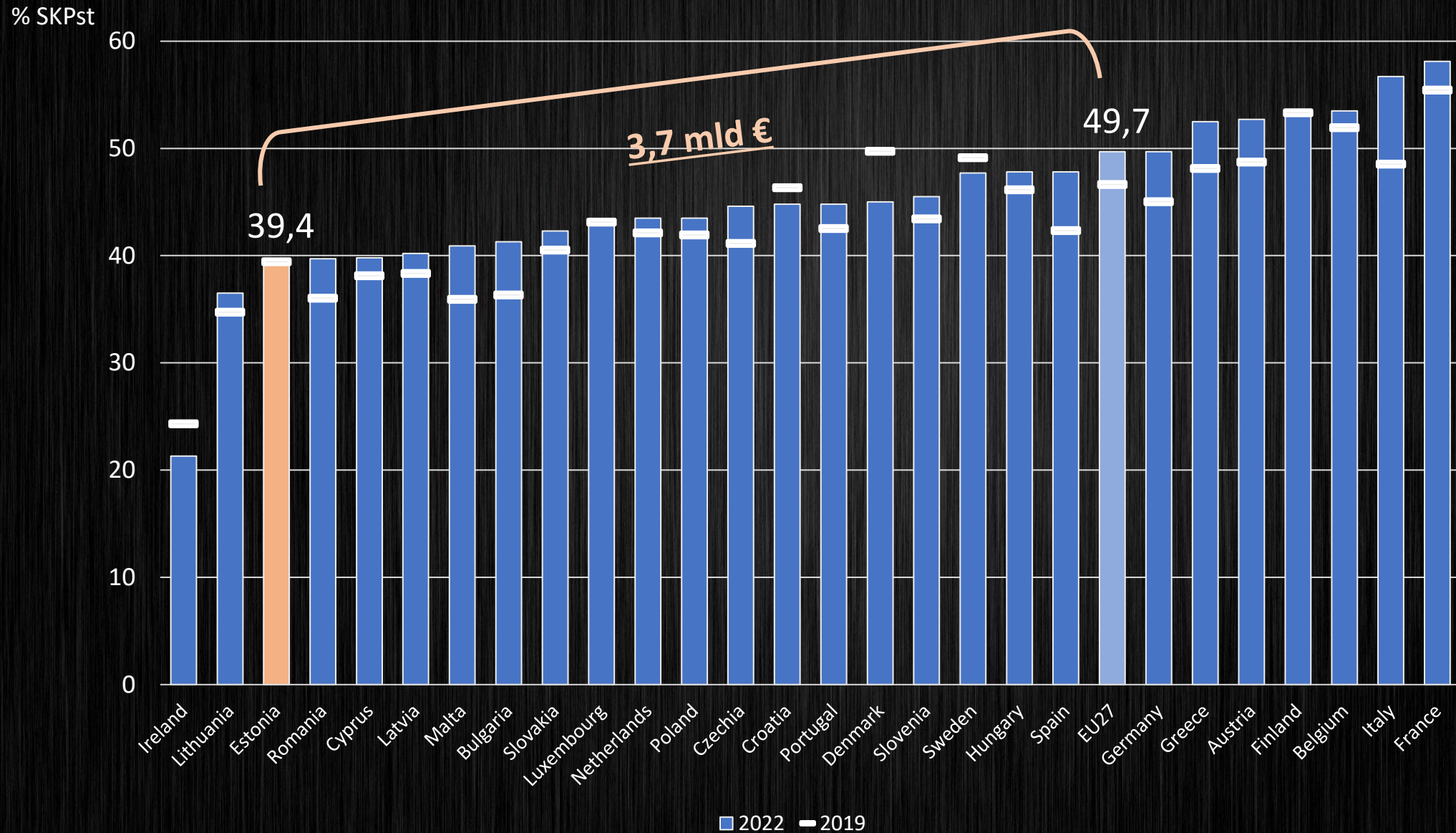
Personaalse riigi väljaarendamiseks

Teaduste Akadeemia

17.10.2023

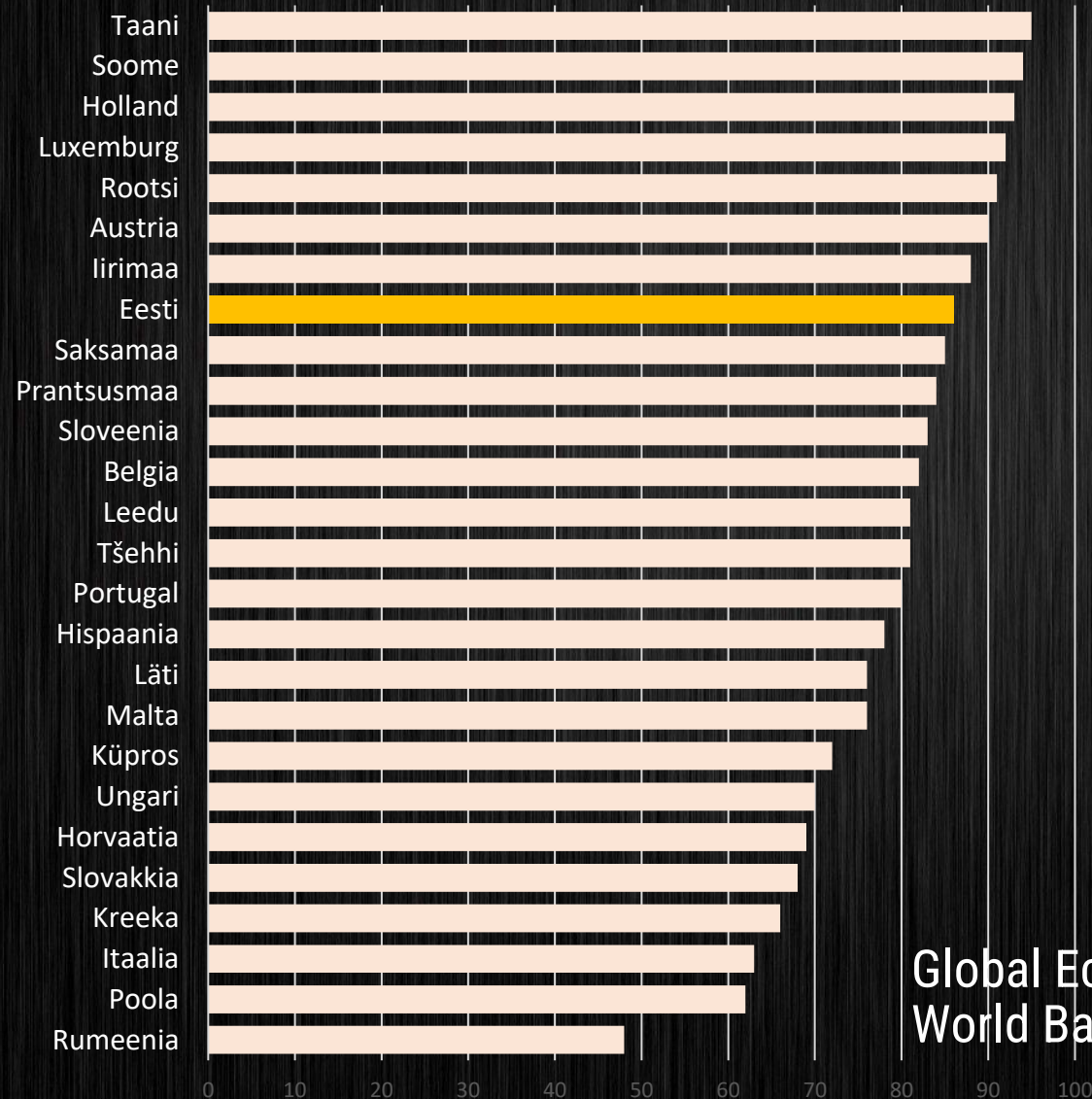
Tiit Riisalo

Eesti valitsussektori kulutase tagant kolmas

Riikide efektiivsusmõõdik

Riigi teenuste ja teenistujate kvaliteet

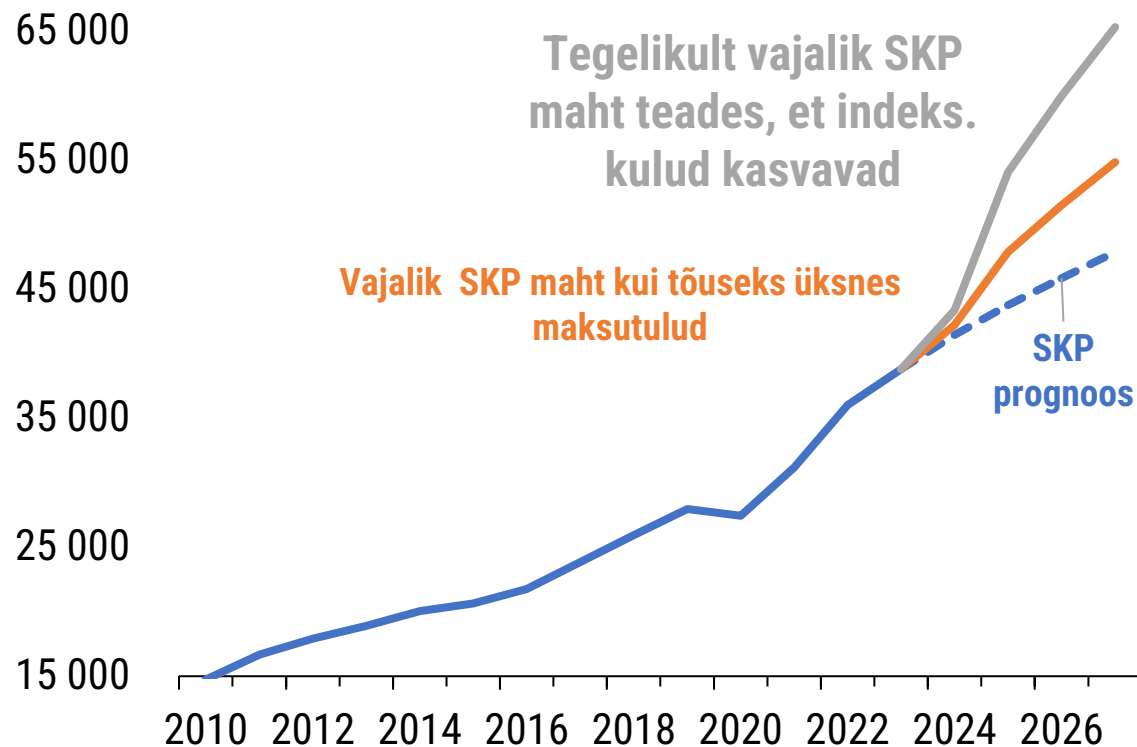
Global Economy
World Bank

Bertelsmann Transformation In..	0.85
Economist Intelligence Unit	0.88
European Quality of Governance Index	0.70
Gallup World Poll	0.67
IHS Markit World Economic Service	0.78
Institute for Management and ..	0.61
Political Risk Services Internatio..	0.63
World Economic Forum Global Com..	0.73

Global Economy
World Economic
Forum Global Com..

Ebarealistlik on oodata, et pikaajaline probleem laheneb pelgalt „majanduse käima tõmbamisega“

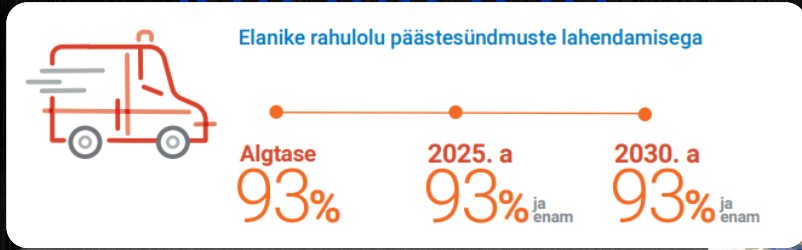
**Kas majanduse saab „käima tõmmata“?
(eeldatav nominaalne SKP, mln €)**

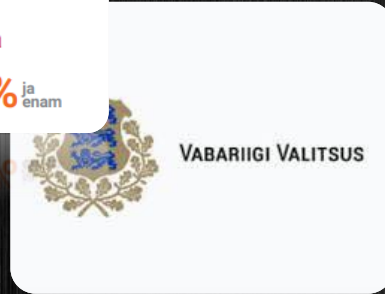
- S.t peaksime „hüppama“ nelja aastaga UK elatustasemeni.
 - Teisisõnu „hüppama“ konvergenstis nelja aastaga tänaselt ca 80%lt EL keskmisest elatustasemest ca 107%ni ELi keskmisest elatustasemest.
- **Vaja on sisulist plaani**

RIIGIKOGU

SISETURVALISUSE ARENGUKAVA

0-baasiline ilma tegevuspõhise eelarveta ei ole realistlik!

Päästmine maismaal ja siseveekogul

Personalikulu 60 mln

Abi merealadel ja piiriveekogudel

Personalikulu 6,6 mln

SISEMINISTEERIUM

Elupäästevõimekusega komando keskmine kohalejõudmise aeg sündmusele

Personalikulu 0,4 mln

Majandamiskulu 0,3 mln

Reageerimise aeg õhusõidukiga

Personalikulu 2,0 mln

Majandamiskulu 1,9 mln

Personalikulu 71 mln

Alla 10 min

Praegu 7,49

Alla 2h

Praegu 1h

M1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA
1	MKM val-ala koond		RES_2024_2027	#####																	-1 237 367 613	-1 252 742 272	-1 321 992 822	-1 371 614 286			
2	Asut	Tulumusvaldkon	Tulumusvaldkond_nim	Program	Programm_nim	Mees	Meede_ni	Programmitegev	Programmi	Teen	Teenus_nir	Eelarve_li	Eelarve_liik_nir	TKIFK	Kon	Konto_det	Konto_nir	Eelarve_ob	Eelarve_ob	Välisloetus	2024	2025	2026	2027	Stsenaarium_ala		
3	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Avaliku sektor	40	Tulud ja tuludest s	K	55	55	Majandamis	None	None	9N10-RR20-03	-111 620	-111 620	0	0	Eelarve_plaan		
4	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Readloside ko	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		-15 416	-15 238	-15 250	-15 250	Eelarve_plaan		
5	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	20	Kindlaksmääratud	K	55	5503	Majandamis	None	None		-27	-27	-27	-27	Eelarve_plaan		
6	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Tööturualdsk	HE0101C	Tööturu ja töö	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		-98 584	-98 337	-98 287	-98 287	Eelarve_plaan		
7	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	IKT-ostuste ec	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		-136 916	-137 226	-138 640	-138 640	Eelarve_plaan		
8	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Avaliku sektor	41	Vahendatud tulud	K	45	4500	Muud antud	None	None	S1NRF-RT21-01	-2 450 000	-3 360 000	-3 500 000	-3 640 000	Eelarve_plaan		
9	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	41	Vahendatud tulud	K	45	4500	Muud antud	None	None	S1NRF-EI21-11	-9 000	-10 500	-13 500	-13 500	Eelarve_plaan		
10	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	32	Välisloetuse riigie	K	45	4500	Muud antud	None	None	S1NRF-EI21-13	-40 886	-32 593	-39 279	-39 279	Eelarve_plaan		
11	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		2 214	2 431	2 459	2 216	Prognoos_2		
12	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Readloside ko	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		339	350	360	340	Prognoos_2		
13	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA02	Küberturvalis	IYDA0202	Suundumuste	IYDA020	Küberturbe pc	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		-112 724	-112 953	-113 278	-113 278	Eelarve_plaan		
14	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA02	Küberturvalis	IYDA0201	Riikliku kübert	IYDA020	Riikliku kübert	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		2 214	2 214	2 459	2 216	Prognoos_2		
15	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA02	Küberturvalis	IYDA0201	Riikliku kübert	IYDA020	Riikliku kübert	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		-626 822	-627 769	-628 095	-628 095	Eelarve_plaan		
16	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Digiriigi välisk	20	Kindlaksmääratud	K	55	5503	Majandamis	None	None		-27	-27	-27	-27	Eelarve_plaan		
17	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Digiriigi välisk	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		2 214	2 431	2 459	2 216	Prognoos_2		
18	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	41	Vahendatud tulud	K	45	4500	Muud antud	None	None	S1NRF-EI21-13	-50 880	-35 490	-48 880	-54 990	Eelarve_plaan		
19	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	41	Vahendatud tulud	K	45	4500	Muud antud	None	None	S1NUT-EI21-061	-90 000	-120 000	-180 000	-60 000	Eelarve_plaan		
20	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA01	Digiriik	IYDA0102	Digiriigi alusbi	IYDA010	Avaliku sektor	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		-52 404	-50 633	-49 027	-49 027	Eelarve_plaan		
21	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Tööturualdsk	HE0101C	Tööturu ja töö	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	SE000060	RRF		-1 818	-1 898	-1 835	0	Eelarve_plaan		
22	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	60	Mitterahalised vah	K	61	6110	Amortisatsioon	None	None		-189	-189	-189	-189	Eelarve_plaan		
23	N10	TI	Teadus- ja arendustegev	TI02	Teadussuunide pr	TI0201	Ettevõtete TA	TI020102	Teadus- ja teh	TI02040	TA-mahuka idu	40	Tulud ja tuludest s	K	50	50	Tööjõukulud	None	None	1N10-TA21-071	-19 769	-20 659	-21 589	-22 560	Eelarve_plaan		
24	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA03	Ühenduvus	IYDA0301	Õigusruumi ta	IYDA030	Sidepoliitika k	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		2 214	2 431	2 459	2 216	Prognoos_2		
25	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA02	Küberturvalis	IYDA0202	Suundumuste	IYDA020	Küberturbe pc	40	Tulud ja tuludest s	K	55	55	Majandamis	None	None	1N10-TA21-071	-847	-1 188	-4 291	-2 657	Eelarve_plaan		
26	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA02	Küberturvalis	IYDA0201	Riikliku kübert	IYDA020	Riikliku kübert	40	Tulud ja tuludest s	K	55	55	Majandamis	None	None	9N10-RR20-03	-392 341	0	0	0	Eelarve_plaan		
27	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	10	Arvestusliikud vahe	K	45	45	Muud antud	SE070014	Erijuhtudel riig		-39 653 004	-42 023 699	-43 796 634	-44 446 749	Eelarve_plaan		
28	N10	IY	Digiühiskond	IYDA	Digiühiskonna prc	IYDA03	Ühenduvus	IYDA0302	Juurdepääsuv	IYDA030	Toetuse andm	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		-15 641	-15 462	-15 474	-15 474	Eelarve_plaan		
29	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	10	Arvestusliikud vahe	K	45	45	Muud antud	SE070026	Töövõimetus		-1 549 951	-5 295 536	-8 622 868	-12 628 761	Prognoos_2		
30	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	10	Arvestusliikud vahe	K	45	45	Muud antud	SE070027	Töövõimetus		-466 135 152	-490 703 073	-512 655 798	-533 441 697	Eelarve_plaan		
31	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	10	Arvestusliikud vahe	K	45	45	Muud antud	SE070027	Töövõimetus		-24 887 167	-40 720 986	-52 503 793	-61 463 685	Prognoos_2		
32	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	45	4500	Muud antud	None	None		-18 000	-18 000	-18 000	-18 000	Eelarve_plaan		
33	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		-72 400	-72 573	-72 898	-72 898	Eelarve_plaan		
34	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	None	None		2 214	2 431	2 459	2 216	Prognoos_2		
35	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	50	50	Tööjõukulud	SE000060	RRF		-1 818	-1 898	-1 835	0	Eelarve_plaan		
36	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		-13 720	-13 545	-13 561	-13 561	Eelarve_plaan		
37	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	None	None		339	350	360	340	Prognoos_2		
38	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	55	55	Majandamis	SE000060	RRF		-58	-59	-47	0	Eelarve_plaan		
39	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	20	Kindlaksmääratud	K	55	5503	Majandamis	None	None		-27	-27	-27	-27	Eelarve_plaan		
40	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	32	Välisloetuse riigie	K	45	45	Muud antud	None	None	S1NSF-RT21-04	-2 933 406	-2 564 640	-1 709 312	-1 338 864	Eelarve_plaan		
41	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	32	Välisloetuse riigie	K	45	45	Muud antud	None	None	S1NSF-RT21-04	-93 750	-375 000	-390 000	-412 500	Eelarve_plaan		
42	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	40	Tulud ja tuludest s	K	45	45	Muud antud	None	None	1N10-SF21-042	-71 429	-1 543 650	-1 543 650	-1 400 793	Eelarve_plaan		
43	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	40	Tulud ja tuludest s	K	50	50	Tööjõukulud	None	None	1N10-TA21-071	-19 769	-20 659	-21 589	-22 560	Eelarve_plaan		
44	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	40	Tulud ja tuludest s	K	55	55	Majandamis	None	None	1N10-TA21-071	-847	-1 188	-4 291	-2 657	Eelarve_plaan		
45	N10	HE	Heaolu	HE01	Tööturuprogramm	HE0101	Kõrge tööhõn	HE010101	Aktiivsed ja pe	HE0101C	Easti Töötukas	41	Vahendatud tulud	K	45	45	Muud antud	None</									

Janar Holm: polaaröös riigieelarve selginemist oodates

Näiteks selgub 2023. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjast, et raha, mis on seotud **perioodika kojukandega maapiirkondades**, on 2023. aasta riigieelarves MKMi **eelarvereval nimega "õigusruumi tagamine"**. See on loetud digiühiskonna programmi tegevuseks. Tegemist ei ole Riigi Teatajaga, ka mitte digitaalse Riigi Teatajaga. Tegemist on paberil perioodikaga ja see on eelarves õigusruumi tagamise real.

Õigusruumi tagamise tegevuse **eesmärgina** on seletuskirjas toodud: **"õigusruum on asjakohane ja vastab ühiskonna vajadustele ja ootustele"**. Tegevuse **mõõdikuks** on **ajakohastatud õigusaktide arv**. 2023. aastal peab selle raha eest saama **kaks ajakohastatud õigusakti** ja kui saab, siis on tegevuspõhise lähenemise kohaselt raha tulemuslikult kasutatud. Sellisel tegevuspõhisel juhtimisinfol ei ole mingisugust tähendust.

"Õigusruumi tagamise" tegevuse all on 2023. aasta riigieelarves veel ka näiteks *ca* kuus miljonit eurot lairiba jaotusvõrgu ehitamiseks ning viimase miili kogukonna meetmeks. Samal ajal on riigieelarves järgmisel eelarvereval tegevus nimetusega "juurdepääsuvõrkude väljaarendamine", kus see "õigusloome tagamise" tegevuse reale pandud *ca* kuus miljonit eurot võiks sisu järgi tegelikult olla. Aga ei ole, see *ca* kuus miljonit eurot on "õigusruumi tagamise" tegevuse all ning selle raha kasutamise tulemuslikkust mõõdetakse perioodikaga sarnaselt ajakohastatud õigusaktide arvu kaudu.

10,7 miljardit

53% riigieelarvest

Riigieelarve revisjon / 0-baasiline

Valitsemisalad
(0-baasiline)

Horisontaalsed
analüüsid

Hindamised

❖ Majandus- ja
kommunikatsiooniministeerium

❖ Sotsiaalministeerium

❖ Rahandusministeerium

❖ Investeeringute tõhustamiskava PIMA raporti põhjal

❖ ...

❖ Valdkonna arengukava elluviimise hindamine
(vähemalt üks kord hiljemalt kolm aastat enne kestuse lõppu)

❖ Euroopa Liidu struktuurivahenditest rahastatud
meetmete/programmide tulemuste ja mõjude hindamine

❖ Halduse efektiivsus

❖ Teenused-toetused-inv

❖ Halduse efektiivsus

❖ Teenused-toetused-inv

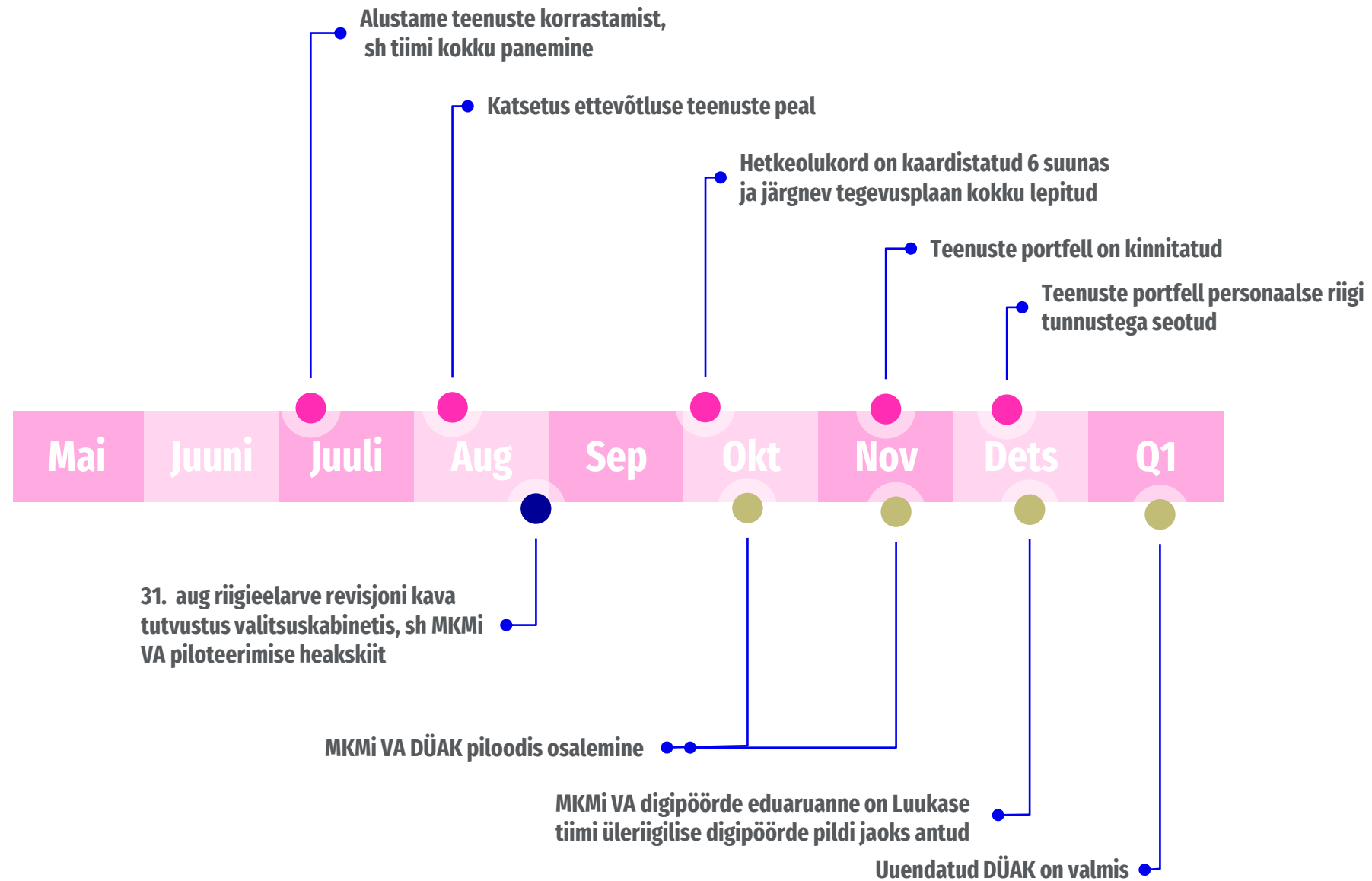
❖ Halduse efektiivsus-inv

❖ Teenused-toetused

Tõhustamiskavad

Digipööre personaalse riigi väljaarendamiseks - ajakava 2023

- MKMi VA digipööre
- Üleriigiline digipööre + arengukava
- 0-eelarve

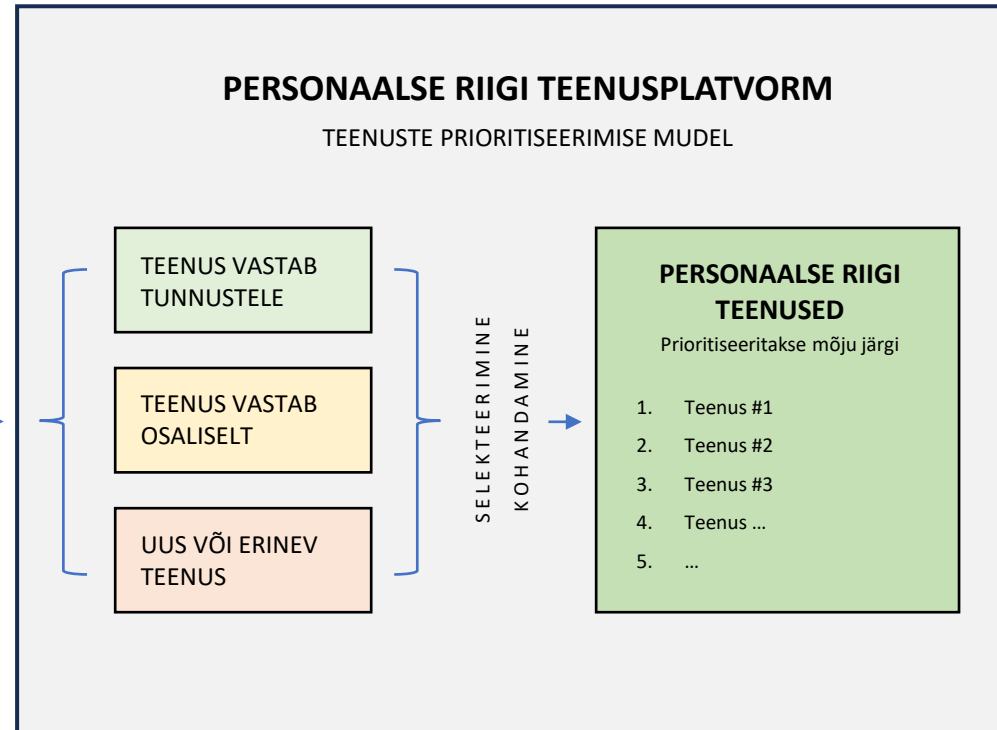
PERSONAALNE RIIK

TEENUSTE TUNNUSED

KRITEERIUMID JA KASUTAJAMUGAVUS

1. Kättesaadavus siis kui vaja
2. Teenus on selline nagu vaja
3. Asjad saab aetud korraga
4. Asjad saab aetud kratiga
5. Admed eistatakse ühe korraga
6. Avalduste asemel nõusolekud
7. Ei dubleeri teist teenust
8. Ei dubleeri ärireegleid
9. Ei dubleeri standardeid
10. Kasutab tsentraalset Infrat
11. Kasutajamugav nutiseadmes

VALIDEERIMINE

TOETAV

VAJALIK PLANEERING

JÄTKUSUUTLIKKUS

1. Andmestrategia
2. Keelestrategia
3. AI – strategia
4. Küberstrategia
5. e - ID valge raamat
6. e - EST mainekava
7. Personaalse Riigi põhimõtted
8. Digiühiskonna arengukava

TOETAV

VAJALIK KESTLIK VUNDAMENT (E-TARISTU)

m - Riigi äpp

e - Riigi platvorm

E - keele tugi

Serveri taristu

Pilve taristu

Andmejärv

Koolitused

Küberkaitse

Õigusraam

IT - tökohad

IT - tugi

IT - arendus

m-Valimiste visioon

- Valimiste viimist nutiseadmesse õigustab põhiseaduslik hääleõigus. Valimisõiguse rakendamisele peaks olema nii vähe piiranguid kui võimalik.
- Hääletamine nutiseadmes toimub samamoodi nagu arvutis, see on üks e-hääletuse lahendusi. Valija annab hääle krüpteeritult, anonüümselt ja turvaliselt.
- M-hääletamise teevad erinevaks neli riskikohta ja nende maandamiseks on lahendused olemas.
- Arendamisel ka Smart-ID ja ID-NFC toe arendamine. Seega tehnoloogia m-hääletamiseks on olemas. Selgust vajab õigusruum ja valimistega seotud asutuste ülesanded, vastutus ja ressursid.

M-hääletusele tehtud kaardistuse neli riskikohta:

- elektroonilise hääletamise süsteemi auditeerimine;
- valijarakenduste kontroll;
- valijarakenduste levitamine ja uuendamine
- elektroonilise hääle kontroll;